

BÁO CÁO

THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP THỰC HIỆN CÔNG TÁC GIÁO DỤC HƯỚNG NGHIỆP

I. Thực trạng và nhu cầu, xu hướng nghề nghiệp của học sinh trong giáo dục phổ thông tại trường.

Trong những năm gần đây, xu hướng chọn nghề nghiệp của học sinh trong nhà trường thể hiện sự mất cân đối rõ rệt, học sinh chủ yếu đăng ký thi vào các ngành nghề như: kinh tế, kế toán, quản trị kinh doanh, công nghệ thông tin, luật ... chỉ một số ít học sinh chọn nghề nông nghiệp và lâm nghiệp. Sự mất cân đối này hoàn toàn không phù hợp với một tỉnh miền núi Tây Nguyên như Đắk Lắk vốn sản xuất nông nghiệp là chủ yếu.

Hầu hết các học sinh sau khi hoàn thành xong chương trình THPT, các em tìm đến cánh cửa đại học và gạt qua tất cả các cánh cửa khác sang một bên và chỉ khi các em gặp thất bại nhiều lần thì mới tìm đến con đường học nghề hoặc đi vào con đường lao động sản xuất.

Một vấn đề cũng cần phải đề cập ở đây là một số em học sinh chọn nghề nghiệp dựa vào một vài tiêu chí khá chủ quan như: sở thích cá nhân, khả năng bản thân, ... mà không chú ý một yếu tố quan trọng hơn là chọn nghề theo những dự báo về loại hình nghề nghiệp mà xã hội đang cần hoặc đang thiếu. Đây chính là nguyên nhân khiến hàng trăm ngàn học sinh khi ra trường đang chịu cảnh thất nghiệp hoặc làm trái nghề.

II. Thực trạng công tác giáo dục hướng nghiệp cho học sinh phổ thông trong giáo dục phổ thông những năm vừa qua(năm học 2010-2011 đến nay)

- Lựa chọn nghề nghiệp, định hướng tương lai luôn là chủ đề nóng thu hút sự quan tâm của học sinh, phụ huynh, nhà trường và của toàn xã hội. Việc định hướng nghề nghiệp cho học sinh phổ thông được xem là bước khởi đầu quan trọng trong quá trình đào tạo và phát triển nguồn nhân lực. Nhận thấy được giá trị của giáo dục hướng nghiệp đối với sự phát triển của xã hội và đáp ứng nhu cầu việc làm của bản thân, trường THPT Buôn Ma Thuột luôn chú trọng đến công tác giáo dục hướng nghiệp trong nhà trường thông qua các con đường: qua chương trình giáo dục hướng nghiệp chính khóa, qua các môn học cơ bản, qua việc dạy nghề phổ thông, qua các cuộc gặp mặt cựu học sinh thành đạt của nhà trường, qua tham quan và các hoạt động trải nghiệm và qua chương trình tư vấn hướng nghiệp của các chuyên gia đầu ngành và của các trường Đại học trong toàn quốc cho học sinh 03 khối. Công tác hỗ trợ này giúp cho học sinh có thêm sự hiểu biết về ngành học, khả năng, năng lực của bản thân, từ đó các em chọn được ngành nghề phù hợp.

- Nhà trường còn thành lập một ban phụ trách tư vấn nghề nghiệp cho học sinh và giải đáp thắc mắc của học sinh khi có nhu cầu.

1. Công tác giáo dục hướng nghiệp

Theo phân phối chương trình của Bộ giáo dục và Đào tạo, có 9 tiết/ năm học/ khối, chia đều cho 9 tháng với những chủ đề khác nhau giúp cho học sinh có kiến thức về nghề nghiệp và có khả năng lựa chọn nghề nghiệp trên cơ sở kết hợp nguyện vọng, sở trường của cá nhân với nhu cầu sử dụng lao động của xã hội.

Nhà trường lồng ghép tiết giáo dục hướng nghiệp vào tiết sinh hoạt lớp dưới sự tổ chức và quản lý trực tiếp của giáo viên chủ nhiệm. Học sinh thảo luận theo nhóm, tham gia đóng kịch với những ngành nghề khác nhau trong xã hội. Với những hoạt động này học sinh thẳng thắn chia sẻ những thắc mắc về ngành nghề mà các em quan tâm.

2. Tổ chức dạy nghề phổ thông

Ngoài giáo dục hướng nghiệp theo phân phối chương trình của Bộ giáo dục, nhà trường còn tổ chức dạy nghề phổ thông cho các em học sinh khối 11 và Khối 12 với các nghề phổ biến và giúp các em hiểu rõ hơn về nội dung công việc cho cuộc sống các em như: nghề làm vườn, tin học và thêu. Số lượng: 3 tiết/ tuần.

3. Tổ chức các hoạt động trải nghiệm

Ngay từ đầu năm học Ban giám hiệu yêu cầu các tổ chuyên môn và Đoàn thanh niên xây dựng kế hoạch tổ chức các hoạt động ngoại khóa cho các em học sinh: Câu lạc bộ nói tiếng Anh (Tổ Ngoại ngữ), Câu lạc bộ ước mơ xanh (tổ Sinh học), Các cuộc thi tìm hiểu về nghề nghiệp bằng tiếng Anh, các cuộc thi, các hoạt động vui chơi vào các ngày lễ lớn trong năm của Đoàn thanh niên... Các thầy cô giáo đã thu thập những video clips, tranh ảnh, bài hát, ca dao, tục ngữ, câu chuyện, các trò chơi ô chữ, đuổi hình bắt chữ về các ngành nghề, đoán nghề, khuyến khích các em xây dựng các tiêu phẩm về ngành nghề trong xã hội...

Qua các hoạt động này, học sinh tham gia rất nhiệt tình, sôi nổi và công tác giáo dục hướng nghiệp được lồng ghép và đan xen nhằm định hướng cho học sinh về nghề nghiệp trong tương lai, đồng thời tạo niềm đam mê cho các em về một ngành nghề nào đó.

4. Tổ chức gặp mặt các cựu học sinh thành đạt của nhà trường

Nhà trường kết hợp với Ban liên lạc Hội cựu học sinh tổ chức trao học bổng cho các em nghèo vượt khó 2 lần/năm. Qua đây các em học sinh có cơ hội giao lưu với học sinh thành đạt của nhà trường và từ đó học sinh có thể tìm hiểu thị trường tuyển dụng lao động để biết những công việc, những nghề đang có ở thị trường trong vùng, quốc gia và quốc tế. Yêu cầu của nghề đó đối với người lao động; những nghề đang được xem có tiềm năng trong tương lai... Các anh chị khóa trước đã chia sẻ những thuận lợi và khó khăn của những ngành nghề cũng như kinh nghiệm học tập.

5. Tổ chức tư vấn hướng nghiệp

Hằng năm nhà trường phối hợp với Báo tuổi trẻ và các trường đại học danh tiếng trên toàn quốc như trường Đại học quốc tế Rmit, Đại học Pháp tổ chức các buổi tư vấn hướng nghiệp cho các em học sinh dưới sự hướng dẫn của các chuyên gia đầu ngành đề công tác tư vấn hướng nghiệp. Qua hoạt động này, các em học sinh Khối 11 và Khối 12 nắm được những thông tin về ngành nghề mình muốn chọn, học sinh hiểu rõ hơn về hệ

thống đào tạo gắn liền với khả năng, sở thích, cá tính và giá trị nghề nghiệp của bản thân để lập kế hoạch nghề nghiệp.

6. Trao đổi với phụ huynh

Trong mỗi năm học, nhà trường tổ chức 03 buổi họp phụ huynh: đầu năm, cuối học kỳ I và cuối học kỳ II. Giáo viên chủ nhiệm các khối lớp cũng dành thời gian để trao đổi với các phụ huynh về khả năng, sở thích và cá tính của từng em học sinh trong lớp và tư vấn cho phụ huynh nên chọn ngành nghề nào phù hợp với nguyện vọng và năng lực của các em.

7. Những thuận lợi và khó khăn khi thực hiện giáo dục hướng nghiệp

a. Thuận lợi

- Đội ngũ giáo viên trong nhà trường giàu kinh nghiệm, nhiệt tình và tâm huyết với nghề, có năng lực sư phạm và hiểu rõ tâm lý lứa tuổi học sinh và cá tính học sinh. Trong quá trình giảng dạy, thầy cô giáo hiểu được năng lực, cá tính các em và giúp các em chọn ngành nghề phù hợp trong tương lai và định hướng cho các em các ngành nghề mà xã hội đang cần hoặc đang thiếu.

- Phần lớn thầy cô giáo năng động, sáng tạo, chịu khó trau dồi chuyên môn nghiệp vụ, áp dụng nhiều phương pháp đổi mới trong giảng dạy và trong công tác tổ chức các hoạt động ngoại khóa mang lại nhiều hiệu ứng tích cực cho học sinh.

- Là một ngôi trường được thành lập lâu đời và đạt nhiều thành tích cao trong việc đào tạo học sinh trên địa bàn tỉnh nên trường THPT Buon Ma Thuột nhận được sự giúp đỡ về tinh thần và vật chất từ phía Ban liên lạc hội cựu học sinh của nhà trường qua nhiều thế hệ. Qua đó, học sinh hiện đang học có cơ hội tiếp xúc với nhiều học sinh thành đạt của nhà trường và nhận được sự chia sẻ về kinh nghiệm học tập và việc lựa chọn ngành nghề phù hợp với nhu cầu xã hội.

- Phần lớn phụ huynh quan tâm đến việc học tập của học sinh và đồng hành cùng với nhà trường trong việc quản lý giờ giấc học tập và nhắc nhở học sinh thực hiện đúng những quy định của nhà trường.

b. Khó khăn

- Nhiều em học sinh chọn ngành nghề theo trào lưu và theo xu hướng đám đông, không tìm hiểu rõ về bản thân như: khả năng, sở thích, cá tính và giá trị nghề nghiệp của bản thân để chọn ngành nghề phù hợp. Kết quả là các em cảm thấy chán khi đang theo học hoặc bỏ dở giữa chừng và ôn tập năm sau thi lại đại học.

- Do kinh phí còn hạn chế nên nhà trường chưa tổ chức cho học sinh tìm hiểu nghề qua tham quan cơ sở sản xuất, nhà máy và các trường đại học, cao đẳng, trường nghề trên địa bàn.

8. Các giải pháp thực hiện GDHN giai đoạn tới (từ 2017 đến 2021)

- Duy trì việc triển khai công tác giáo dục hướng nghiệp cho học sinh lớp 10, 11 và 12 theo quy định của Bộ giáo dục và Đào tạo.

- Tiếp tục tổ chức dạy nghề phổ thông nhằm giúp cho các em làm quen với nội dung công việc liên quan tới các ngành nghề trong tương lai.

- Duy trì tổ chức các hoạt động ngoại khóa, các hoạt động trải nghiệm, tổ chức các cuộc thi có phần hùng biện về nghề nghiệp của bản thân, tiểu phẩm về lựa chọn nghề nghiệp,

xây dựng mô hình nghề nhằm giúp các em tìm hiểu thêm về thế giới nghề nghiệp và tự khám phá năng lực bản thân.

- Xây dựng “Góc hướng nghiệp”, đây là nơi mà tất cả cán bộ, giáo viên và học sinh khi có nhu cầu tìm hiểu thông tin về hướng nghiệp có thể tới và ở đó có cán bộ, giáo viên hướng dẫn về hướng nghiệp. “Góc hướng nghiệp” được trang bị tranh ảnh, mô hình, thông tin và tài liệu cập nhật, học sinh và giáo viên có thể tới “góc hướng nghiệp” để tìm kiếm thông tin qua sách, báo, internet và mượn tài liệu hướng nghiệp.

- Tổ chức các buổi tư vấn hướng nghiệp, khách mời nói chuyện là cựu học sinh thành đạt của nhà trường, người sản xuất giỏi, các chủ doanh nghiệp, đại diện cha mẹ học sinh, các chuyên gia tư vấn hướng nghiệp, đại diện lãnh đạo các trường đại học danh tiếng trong toàn quốc...

Nơi nhận:

- Như trên;
- Lưu VT, BGH

KT. HIỆU TRƯỞNG
PHÓ HIỆU TRƯỞNG
(đã ký)

HUỲNH ÁNH HỒNG